

Informační bulletin Svazu marginálních oblastí (SMO)

Komoditní úsek přebírá řízení Programu rozvoje venkova a uzavírá AEO

Že komoditní sekce je na českém ministerstvu dlouhodobě nejsilnější, je známý fakt. Flagrantně se to projevilo na posledním jednání, kde úsek spravující Program rozvoje venkova (PRV) dostal za úkol najít v PRV rezervy pro podporu prasat a uzavřít podpory AEO.

Oba požadavky vznesl viceprezident AK pan Belada na jednání u náměstka komoditní sekce. Bohužel tento nekoncepční požadavek vzala za svůj i sekce, která má na starosti společnou zemědělskou politiku, resp. Program rozvoje venkova.

Odlíšnost sekcí

Charakter obou sekcí je přitom zcela odlišný. Zatímco komoditní úsek reaguje na krátkodobé výkyvy tržních cen, tak sekce pečující o krajinu sleduje dlouhodobé ukazatele.

SVAZ MARGINÁLNÍCH OBLASTÍ

Další odlišnost spočívá v přístupu k trhu.

Komoditní úsek proti trhu bojuje svou snahou upravovat ceny, objemy produkce apod. zejména tím, že se snaží narušit informační charakter cen, které jinak farmáře informují o tom, co produkovat více a co méně.

Sekce pečující o krajinu naopak trh doplňuje. Stará se o dvě funkce ze čtyř, které má moderní stát všeobecně zajišťovat, tzn. o veřejné statky a externalitu. Veřejnými statky jsou kromě péče o krajinu např. bezpečnost, justice či veřejné osvětlení. Externalita jsou

dopady ekonomických rozhodnutí, které nese někdo jiný. V zemědělství je to např. eroze, či znečištění podzemních vod. To jsou tzv. negativní externality. Pozitivní externalitou je např. upravená a zdravá krajina schopná zadržet vodu.

Vedle uvedených dvou funkcí už má stát dovolené pole působnosti jen v oblasti tržní síly (regulace monopolů) a u problematiky asymetrických či nedokonalých informací (např. informační povinnost výrobců a další instituce vytvářející rovné podmínky na trhu).

Ministerstvo zemědělství se samozřejmě zabývá nad uvedený rámec i dalšími činnostmi, čímž křiví trh a způsobuje další neefektivnosti vzdalující Českou republiku koncepci moderního státu.

Nepřenositelnost stylů

Naznačenou odlišnost obou sekcí by asi nebylo potřeba více řešit, pokud by nedocházelo k přebírání funkcí mezi nimi. Děje se tak především díky intervencím komoditní sekce, kdy se do péče o krajinu přenáší různá politicky motivovaná rozhodnutí, která nahrazují ekonomický propočet. To samozřejmě otevírá prostor libovůli a krátkodobým ad hoc rozhodnutím a to určitě není vhodné ani v oblasti péče o krajinu, resp. životní prostředí ani pro stabilitu rezortu.

4 ROLE MODERNÍHO STÁTU - ŘEŠENÍ SELHÁNÍ TRHU:

- 1) **tržní síla (monopolizace)**
- 2) **externality**
- 3) **veřejné statky**
- 4) **nedokonalé informace**

Stírá se tím totiž důležité poslání společné zemědělské politiky, kterým je garance stability, resp. prostého faktu, že zemědělci se mohou spolehnout na to, že za pět i za deset let budou základní rysy stejné.

ú v o d e m

Vážení přátelé,

v hlavním článku bulletinu upozorňujeme na fakt, že Ministerstvo zemědělství podřezává větev pod zemědělci v českých podhorských oblastech. Agrární komora si objednala u ministerstva zavření Agroenvironmentálních opatření a ministerstvo zatím dle jejího návrhu postupuje. Připravilo 3 varianty, jak připravit zemědělce o tyto podpory po roce 2013. Ministerským úředníkům zatleskaly zejména svazy zemědělců z nížin – jmenovitě Agrární komora a Zemědělský svaz, protože v uzavření AEO vidí příležitost, jak dále zvyšovat ekonomickou sílu vůči zemědělcům z hor.

Ministerstvo podstatně oslabilo farmáře z méně příznivých oblastí už článkem 68. A dnes se ukazuje, že Česká republika byla v EU výjimkou, až by se dalo říci bílou vránou, se svým 100% upřednostněním mléka. Přinášíme přehled, jak se postavily k článku 68 ostatní státy. Peníze od masných krav k dojným přesunula i „restrukturalizace plateb TopUp“ v roce 2010. A ve svých nejnovějších údajích ČSÚ uvádí, že k 31.12.2010 došlo k meziročnímu snížení stavů masných krav o 3,3%. Dle údajů Českého statistického úřadu to tedy vypadá, že jedna třetina krav doplatila na inženýrské zásahy státu tam, kde vůbec stát zasahovat nemá.

Nemůžeme se zkrátka ubránit dojmu, že pozornost věnovaná na ministerstvu výstavbě bioplynových stanic už zastíňuje význam chovu masných krav a péče o krajinu. I proto přinášíme převzatý článek komentující, jak bioplynové stanice v Německu zvyšují náklady všem ostatním zemědělcům a přidáváme i náš původní překlad analýzy německého ministerstva zemědělství k problematice růstu cen nájmu.

V bulletinu přinášíme i výsledky naší soutěže Zemědělská perla roku 2010, která vybrala nejkurióznější výroky ze zemědělské oblasti. A závěrem chci upozornit i na Dessovu zprávu ke budoucnosti Společné zemědělské politiky, jíž též věnujeme podstatný prostor.

Ing. Milan Boleslav,
předseda Svazu marginálních oblastí
tel.: 737 284 225

Destabilizace méně příznivých oblastí

Když ministerstvo představilo na základě

zkraje uvedeného zadání varianty ukončení AEO, tak se Svaz marginálních oblastí tázal, co bude po ukončení AEO, kdo bude pečovat o veřejné statky a čím se budou živit dotčení zemědělci. Ministerstvo ale zatím žádnou představu nemá. SMO proto trvá a bude trvat na tom, aby byl nejdříve představen model financování veřejných statků a pozitivních externalit v horských a podhorských oblastech a teprve následně byla činěna nevratná rozhodnutí.

Uvedený přístup bohužel nabourává kontinuitu a právní jistotu více než deseti tisíc zemědělců, kteří v méně příznivých oblastech hospodaří. Na uve-

deném jednání bohužel likvidaci AEO prosazoval i Zemědělský svaz, a to se zajímavým argumentem, že určitě musí existovat něco lepšího než současný systém AEO a tudíž je potřeba AEO ukončit a pak začít hledat, zda něco takového existuje. Toto velmi připomíná demontáž tržního hospodářství po roce 1948 včetně soukromého vlastnictví a cenového mechanismu a snahu vybudovat lepší společnost na základě státního či družstevního vlastnictví.

Za těmito kroky je vidět zřejmá snaha přesunout další finanční prostředky z hor a podhor do nížin bez ohledu na to, jaké dopady to bude mít na místní farmáře i na strukturu zemědělství, která se v těchto regionech pracně buduje již 20 let.

Revoluční ministerstvo

Bohužel české ministerstvo postrádá ekonomické zázemí, které by umělo vyhodnotit dopady právní a ekonomické nejistoty, které svým přístupem do sektoru vnáší. Uvažování bankéřů, kteří zemědělství financují, je úředníkům zcela cizí a to se odráží v ještě větší odvážnosti až revolučnosti návrhů, které ministerstvo produkuje.

Zkusme proto pro jednoduchost použít pochopitelnějšího příměru. Jak by se asi líbilo příslušným úředníkům, kdyby jim někdo sdělil, že od příštího roku jim přestaneme platit podstatnou část mzdy a na dotaz, co bude pak a jak budou krýt své náklady, bychom jim sdělili, že pak se uvidí? A dodali bychom, že určitě musí existovat něco, co je dokáže namotivovat k práci lépe. Jen je nutno přestat se teď zbytečně ptát a odhodit konzervativní pocit, že něco je na takovém přístupu špatně. Celou situaci ještě dokresluje fakt, že úředníci mohou změnit profesi a vydělávat v jiné práci. Ze-

mědělci v méně příznivých oblastech však své zaměření změnit moc nemohou, protože jsou silně omezeni kvalitou a polohou svých pozemků, nemluvě o tom, že jsou dále omezováni nejružnějšími administrativními zákazy, např. nemožností pozemky rozorot.

Konzervativní Evropský parlament

Samotný Evropský parlament (EP) se už k této věci vyjádřil např. v Dessoově zprávě. Konstatoval úspěšnost stávajícího systému agroenvironmentálních opatření a navíc uvedl, že setrvání u dosavadních agroenvironmentálních programů pomůže minimalizovat administrativní zátěž.

Dále EP konstatoval, že požaduje, aby při rozdělování prostředků ve druhém pilíři nedocházelo k nenadálým změnám, protože členské státy potřebují jistotu při plánování a přímo u zemědělců uvedl, že jsou závislí na spolehlivosti finančních příjmů ze zemědělské politiky.

Snahy českého ministerstva nerespektují ani jedno z výše uvedeného.

Současně s uzavřením AEO plánuje Ministerstvo zemědělství prodloužit stávající agroenvironmentální závazky z 5 na 7 let. Zároveň plánuje prodloužit i povinnost vrátek podpor při nedodržení délky závazku z 5 na 7 let.

Tato situace nahraje vyděračům, kteří budou moci eskalovat své požadavky na výši nájemného zejména u zemědělců, kterým bude chybět k dokončení závazku např. 1 rok. Podobný případ už nastal u části bývalých státních pozemků, u kterých stát nedodržel slib, že se zemědělcem bude po přijetí pětiletého závazku uzavřena pětiletá nájemní smlouva. Pozemkový fond část těchto pozemků prodal a nové majitele sliby státu nezajímají. Teď se chystá Ministerstvo zemědělství umožnit to samé na veškeré obhospodařované půdě a dokonce s rizikem vracet nikoli pětileté, ale sedmileté podpory. Drtivá většina zemědělců totiž má pouze pětileté nájemní smlouvy a nikoli sedmileté.

Výnosy jedněm, náklady druhým

Zemědělec se bude muset rozhodnout, zda závazky prodlouží, nebo zda bude dva roky bez těchto podpor. Zemědělci v LFA hospodařící na loukách a pastvinách tak i nadále budou za celou Českou republiku plnit národní ukazatel výměry stálých pastvin (20% zemědělské půdy) a jejich šťastnější kolegové z úrodnějších oblastí bez nutnosti plnit tuto podmínku a tím i bez nutnosti provozování živočišné výroby budou dále vydělávat na pěstování řepky a pšenice a k tomu pobírat podpory, které nejsou spojeny s pětiletými, ale pouze s jednoletými závazky hospodaření. A ti z nich, kteří jsou zcela bez skrupulí, pak budou navrhopvat ministerstvu, jak připravit horské a podhorské zemědělce o platby za odváděnou práci na veřejných statcích

či pozitivních externalitách s nesmýslnými argumenty o tom, že je potřeba přestat dotovat nevýrobu.

Na základě výše uvedeného SMO požaduje ponechat podmínky AEO ve stávající podobě a nezhoršovat již tak špatnou situaci zemědělců v marginálních oblas-

MZe chystá vyděračům žně

Opusťme ale úvod, kde jsme se snažili vysvětlit, co je obecně na takovémto přístupu ministerstva špatně a že ne každý postup je vhodný ve všech případech. Snahy ministerstva mají i své velmi konkrétní a praktické negativní dopady.

tech. Kompenzace, resp. platby za státní zakázky jsou fakticky mandatorním výdajem na zajištění všech mimoprodukčních funkcí naší krajiny. A čím dříve si toto uvědomíme, tím lépe pro krajinu, ale i pro zemědělce z příznivých i nepříznivých oblastí.

Naše ministerstvo zemědělství je bílá vrána – aneb, jak je to doopravdy s článkem 68 v EU?

Našemu svazu se podařilo získat přehled, jak jednotlivé členské státy EU využily článek 68. Vyplývá z něj, že Česká republika upřednostnila mléko nejvíce v celé EU.

V ČR tak došlo k přesunu peněz na mléko bez ohledu na krajinu a další cíle článku 68. Dokonce i naše sousední státy, jimiž se komoditní úsek v argumentaci pro zvýhodnění mléka zaštiťoval, použily peníze v oblastech LFA či na pastvu, popř. podmínily využití peněz dalšími podmínkami:

- Polsko podporuje dojnice pouze na jihovýchodní části území
- Německo podporuje pouze pastvu dojníc
- Slovensko podporuje dojnice pouze v LFA
- Rakousko podporuje dojnice jen poloviční částkou a jen do 30 dojníc na farmu

Pro připomenutí si dovoluujeme přetisknout odpověď komoditního úseku v rámci vypořádání připomínkového řízení k článku 68: když SMO upozornil na fakt, že v Evropě je ČR se svým preferováním mléka výjimečná:

„V tomto směru je z pohledu ČR prioritní situace v členských zemích EU, které sousedí s ČR a naši zemědělci jsou tak vystaveni jejich přímé konkurenci. Všechny sousední státy tj. Německo, Polsko, Slovensko a Rakousko se rozhodly klást velký důraz při využití článku 68 na sektor dojeného skotu. Neřešení stávající situace v sektoru mléka by mohlo znamenat výrazně negativní sociální dopady (zvýšení nezaměstnanosti) jak v prvovýrobě, tak i ve zpracovatelském odvětví, nebezpečí zmařených investic a ohrožení soběstačnosti ČR ve výrobě mléka“.

Tolik vyjádření komoditní sekce. A jaká je skutečnost? Tvrzené ohrožení soběstačnosti ČR ve výrobě mléka je nepravdivé, a to i když zahrneme do propočtu výrobky z mléka. Zahrnování mléčných výrobků je však nesprávné, protože ze-

mědělec prodává své mléko na trhu syrového mléka a nikoli na trhu tvrdých sýrů. A proto farmáře musí zajímat jen cena syrového mléka a nikoli parmazánu. Parmazán už je totiž byznysem mlékáren, byť se často snaží zemědělcům podsunout ochranu svých zájmů.

Tvrzení o zmařených investicích a sociálních dopadech také není logické, protože se nejednalo o nové peníze, ale pouze o peníze, které byly sebrány jiným zemědělcům. Anebo snad existuje analýza dokládající, že u jiných zemědělců nehrozilo zmaření investic či zvýšení nezaměstnanosti? Dle názoru SMO není vhodné účelové zvýhodňování, kterého jsme svědkem, protože se pak pravidelně dostávají do problému sektory, které takové kroky nutně poškozují, ať jsou to prasata či masné krávy.

A že by nevhodné kroky ministerstva už mohly mít své důsledky, naznačují poslední údaje ČSÚ, který uvedl, že meziročně k 31.12.2010 klesly stavy masných krav o 3,3%, zatímco pokles dojných krav činil jen 2,2%.

hospodářství a jeho dopadu na utváření krajiny proto Účetní dvůr Komisi doporučuje, aby věnovala větší pozornost strategiím, jež je třeba prosadit pro řešení:

- specifických problémů oblastí, v nichž je výroba mléka zranitelnější, a to zvláště oblastí horských,
- důsledků zeměpisné koncentrace výroby mléka pro životní prostředí.“

Exotičnost ČR u článku 68

Z níže uvedeného přehledu je jasné vidět, že ostatní země EU převážně směřovaly článek 68 na opravdu ekonomicky zranitelné činnosti, jako jsou podpora pastvy, ovcí, koz, masného skotu, AEO, LFA apod.

Ve většině států se z toho důvodu případná podpora dojníc omezuje v souladu s doporučeními Evropského účetního dvora (Zvláštní zpráva č. 14/2009) pouze na část území, nejčastěji LFA nebo pouze na pastvu. Členské státy si uvědomují, že se jinak bude produkce mléka koncentrovat mimo LFA oblasti.

Roztřídili jsme jednotlivá přijatá opatře-

	31. 12. 2005	31. 12. 2006	31. 12. 2007	31. 12. 2008	31. 12. 2009	31. 12. 2010
Dojné	437 143	417 339	407 371	399 668	383 819	375 378
Masné	121 960	150 515	151 926	154 097	172 251	166 573
Celkem	559 103	567 854	559 297	553 765	556 070	541 951

Pramen: Český statistický úřad

Výtky Evropského účetního dvora

Podporu mléka typově zvolenou českým ministerstvem kritizoval i Evropský účetní dvůr (EÚD) ve své Zvláštní zprávě č. 14/2009:

„Pokud jde o odvětví mléka, původní politika cenových podpor i současná politika přímých podpor příjmů představuje v praxi politiku neadresnou, a to jak územně, tak sociálně. Vzhledem k významu výroby mléka v zemědělském

ní dle článku 68 v jednotlivých členských státech EU-27 a vyšlo nám následující:

- 9 států podporuje přes čl. 68 masný skot
- 8 států podporuje dojnice pouze v citlivých oblastech (LFA)
- 2 státy podporují pouze pastvu dojníc
- pouze 1 stát – Lotyšsko podporuje přes čl. 68 výlučně mléko podobným způsobem jako ČR
- 5 států v r. 2010 čl. 68 vůbec neaplikovalo

Využití článku 68 nařízení Rady č. 74/2009.

Členský stát	využití
Rakousko	Couplovaná platba na dojnici ve výši cca 50€ do 30 dojníc na farmu
Belgie	Podpora kvality
	Podpora pastvy u přežvýkavců
Bulharsko	V roce 2010 nevyužívá, v roce 2011 v sektoru mléka
Kypr	Nevyužívá
Česká republika	Chov dojených krav

Využití článku 68 nařízení Rady č. 74/2009.

Dánsko	Podpora extenzivního zemědělství (AEO) a energetických plodin (travin)
Estonsko	Platba přes dojnici max. do 100 dojnic na farmu
Finsko	Hovězí a dojnice přes DJ Prémie pro proteinové plodiny a olejniny, produkce bramborového škrobu Podpora kvality porážených ovcí/jehňat
Francie	Couplované platby na telata od masných krav telat z organického zemědělství Couplované platby na ovce a kozy Couplované platby na mléko produkované v horách 2 €/litr Podpora proteinových plodin Podpora správných osevních postupů Risk management
Německo	Podpora pastvy dojnic
Řecko	Podpora kvality tvrdé pšenice (durum wheat), oliv Podpora přežvýkavců v LFA (hovězí, dojnice, ovce a kozy) Restrukturalizace v LFA a horách
Maďarsko	Couplovaná platba u dojnic Restrukturalizace ovoce/zelenina a tabák
Irsko	Podpora chovu ovcí v horách (do 15 ha) Podpora pasených ovcí Podpora pasených dojnic Podpora hospodaření na územích s vysokou environmentální hodnotou
Itálie	Zvýšení kvality zemědělských produktů (hovězí a telecí, skopové, mléko, tabák, olivy, cukr, květiny) Agroenvi opatření – rotace plodin Podpora pojištění
Lotyšsko	Podpora produkce mléka
Litva, Lucembursko, Malta	Nevyužívá
Nizozemí	Podpora dopravy zemědělských produktů po vodě Pohoda pohody zvířat Podpora pojištění vlivů počasí
Polsko	Platba na dojnice na jihovýchodě Polska Platba na bahnice Plošná platba na luskoviny a leguminózy
Portugalsko	Podpora extenzivně chovaným původním plemenům skotu, ovcí a koz Zvýšení kvality zemědělských produktů Platba na dojnice a ovce v ekonomicky ohrožených oblastech Agroenvi opatření k ochraně olivových plantáží Agroenvi opatření k podpoře pastvy v oblastech s vysokou přírodní hodnotou, podpora pasených malých přežvýkavců Cílená podpora luk a pastvin
Rumunsko	Dodatečná podpora dojnic v LFA Podpora organického zemědělství
Slovinsko	Dodatečná platba pro masné krávy, plošná platba pro dojnice v horách a na svazích, platba na TTP
Slovensko	Podpora dojnic v LFA
Španělsko	Podpora kvality ovce, kozy a mléko Podpora chovatelů ovcí, koz a dojených přežvýkavců v LFA Podpora organické produkce Dodatečná platba na masné krávy Dodatečná platba na kvalitní produkci masa Podpora pěstování bavlny a cukrovky v intenzivních a zavlažovaných oblastech 10 % decouplované platby na tabák ke zvýšení kvality a konkurenceschopnosti
Švédsko	Podpora spotřeby a certifikačních systémů kvality
Velká Británie	Pouze Skotsko k podpoře masných chovných telat

Trojčata plemene Charolais, foto Spojené farmy a.s., 2011

Aktivní zemědělec - kdo to je?

V souvislosti s připravovanými změnami společné zemědělské politiky a hlavně přímých plateb po roce 2014 dospěla Evropská komise k závěru, že podpory by měli dostávat zejména „aktivní zemědělci“.

Protože si však s definicí tohoto pojmu nikdo zatím neví rady, byly členské státy vyzvány, aby se pokusily definovat, který zemědělec je ten aktivní a měl by tudíž pobírat vyšší podpory než ten méně aktivní či neaktivní.

Není třeba zastírat, že v podmínkách České republiky je zemědělská veřejnost rozdělena na dva tábory. Intenzivně hospodařící farmáři v úrodných oblastech označují extenzivnější zemědělce v podhorách za ty „méně aktivní“ nebo dokonce za „nicnedělající“. Jejich pocit nejčastěji vychází z porovnání objemu produkce intenzivní a extenzivní farmy či porovnání ročních obrátů.

Zastání nacházejí pochopitelně ve svých stavovských nevládních organizacích, jejichž představitelé tyto názory předkládají prostřednictvím médií pak celému veřejnému mínění. Rádi jim tleskají pochopitelně i výrobci průmyslových hnojiv, chemie apod., kteří podobně jako zemědělské výkupy žijí z toho, kolik se do půdy nasype jejich produktů a kolik objemu z půdy dostaneme.

Bohužel, pokud nejde rovnou o zlý úmysl, pak tyto názory nejvíce plynou z absolutní neznalosti práce a podmínek podhorských

farmářů hospodařících v mnohem tvrdších podmínkách.

Absurdita objemových ukazatelů

Je snad aktivní zemědělec ten, který již odboval chov zvířat a věnuje se pouze několika rostlinným komoditám s vysokou produktivitou práce a přitom s minimální časovou zátěží při využití služeb? Z pohledu objemu produkce a tržeb jistě ano.

Je chovatel prasat s několika tisíci kusy v podniku hospodařícím bez pozemků a s vysokou mírou automatizace provozu aktivnější zemědělec než farmář chovající několik set ovcí?

Je snad méně aktivní farmář hospodařící v chráněné krajinné oblasti s nižším počtem skotu, ale orientující se na plnění agroenvironmentálních programů a služeb, do kterých se přihlásil a které si stát u něj objednal?

Vkládá do své činnosti úspěšný intenzivní výrobce obilovin a řepky v systému silně chemizované výroby více aktivity, než ekologický producent eliminující plevel mechanicky a promyšleným osevním postupem, ale s polovičními výnosy? Nebo je to spíš naopak?

Možná řešení

Podmínkou dokladující zemědělskou činnost by měla být určitě registrace bloků v systému LPIS a pokud farmář chová zvířata, pak registrace v centrální evidenci. Shoda panuje i v tom, že měřítkem vyšší úrovně aktivity a nároku na vyšší přímé platby by měla být existence živočišné výroby v podniku a tudíž trvale udržitelné způsoby zemědělství.

Ovšem ani to ještě není zdaleka vše, protože v současné době daňový poplatník očekává nejen bezpečné potraviny, ale zdravou půdu, čisté zdroje spodních vod, skoncování s erozí, a zkrátka všechno to, co se označuje za veřejné statky. A ty farmář svou činností zásadně ovlivňuje.

Také tato rozlišovací úroveň týkající se vlivu farmaření na okolí musí být do pravidel zapracována a ten, kdo prostředí prospívá, musí být zvýhodněn na všech úrovních podpor. Ten, kdo mu škodí, právě naopak. Není totiž aktivita jako aktivita!

Zemědělská perla roku 2010 / Výsledky...

V předchozím bulletinu jsme vyhlásili soutěž Zemědělská perla roku 2010 nad sebranými nejúsměvnějšími či nejkurióznějšími výroky.

Suverénem se v této čistě odborné anketě stal byrokratický názor pana Bukovského, který je ukázkovým příkladem zvyšování administrativní zátěže zemědělců nad rámec svých vymezených pravomocí. Odborně by se dalo hovořit o extenzi exekutivy do legislativy. Tento počin jsme ocenili krásným diplomem, který byl osobně předán vítězi na Ministerstvu zemědělství.

Na druhém místě se umístilo lišácké tvrzení pana Zelenky, se kterým objíždí nejrůznější ministerská zasedání a snaží se s ním přispět k diskuzi ohledně směřování českého zemědělství.

Na třetím místě se umístil výrok pana Jirovského o výhodnosti podpory mrtvých krav, který těž jistě vejde do dějin. Košile je prostě bližší než kabát.

A protože nás velmi zaujal i výrok o tom, že trvalé travní porosty na svazích jsou k ničemu a pravděpodobně by tam byla lepší kukuřice, tak uvádíme i bramborovou pozici pana Jandy.

Celkově se sešlo 126 hlasů. Všem účastníkům děkujeme! Věříme, že se výherci nad výsledky zamyslí a těšíme se na další nominace v letošním roce. A tady je ještě jednou rekapitulace vítězů, jejichž výroky jsme blíže komentovali v minulém bulletinu:

1. místo (39 hlasů): „Uzavření nájemní smlouvy ústní formou prokazuje uživatel zejména písemným záznamem (potvrzením) o ústně uzavřené nájemní smlouvě, který musí obsahovat podstatné náležitosti nájemní smlouvy a který musí být opatřen podpisem vlastníka pozemku (pronajímatele) a uživatele (nájemce).“
Ing. Jiří Bukovský, Ministerstvo zemědělství ČR, návrh metodiky LPIS

pro rok 2011.

2. místo (25 hlasů): „Chovatelé krav bez tržní produkce mléka nemají zájem mít telata.“

Ing. Jiří Zelenka, Unie chovatelů hospodářských zvířat, Záznam z jednání kulatého stolu k problematice živočišné výroby za účasti ministra 22.11.2010

3. místo (14 hlasů): „Požadujeme zrušení couplované platby na KBTPM a zachování platby na základě historických VDJ i s vědomím, že budou vyplaceny subjektům, kteří již skot nechovají.“

Ing. Miroslav Jirovský, prezident Zemědělského svazu, zápis z jednání nevládních organizací u náměstka ministra ze dne 20.1.2010.

4. místo (12 hlasů): „TTP na svazích jsou k ničemu, voda po nic steče. Není možné, aby stát stále podporoval zatravňování.“

Ing. František Janda, předseda Svazu vlastníků půdy, Kulatý stůl s ministrem zemědělství ČR Ing. Ivanem Fuksou k problematice půdní eroze dne 9. 8. 2010

„Dessova“ zpráva

Diskuzi k budoucnosti Společné zemědělské politiky (SZP) rozvířila tzv. Dessova zpráva, která je návrhem usnesení evropského parlamentu k návrhu Evropské komise ohledně budoucnosti SZP z listopadu 2010. Níže přinášíme hlavní část předmětného dokumentu.

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o společné zemědělské politice do roku 2020: Řešení problémů v oblasti potravin, přírodních zdrojů a územní problematiky (2011/XXXX(INI))

EVROPSKÝ PARLAMENT 2009 – 2014, Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova, 15. 2. 2011, Zpravodaj: Albert Deß

Evropský parlament

- A. vzhledem k tomu, že udržitelné, produktivní a konkurenceschopné evropské zemědělství významně přispívá ke strategii „Evropa 2020“ a rovněž k řešení nových politických výzev, jako je zajištění dodávek potravin, energie a surovin, změna klimatu, životní prostředí a biologická rozmanitost, zdraví a demografická změna, a že je při tom třeba zohlednit situaci po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost,
 - B. vzhledem k tomu, že zajišťování dodávek potravin zůstává hlavní výzvou nejen pro zemědělství v Evropské unii, ale i pro celosvětové zemědělství, zejména v rozvojových zemích, protože podle odhadů FAO se do roku 2050 zvýší počet obyvatelstva na světě ze 7 na 9 miliard osob a poptávka po potravinách se zdvojnásobí;
 - C. vzhledem k tomu, že reforma SZP z roku 2003 a kontrola stavu zemědělské politiky z roku 2008 významně zvýšily transparentnost a účinnost společné zemědělské politiky i vlastní odpovědnost zemědělců a jejich orientaci na trh; vzhledem k tomu, že tento proces musí pokračovat a že řízení společné zemědělské politiky musí být dále výrazně zjednodušeno, aby byla snížena zátěž zemědělců a správních orgánů,
 - D. vzhledem k tomu, že Evropský parlament trvá na modelu multifunkčního a plošně prováděného zemědělství a ve svém usnesení ze dne 8. července 2020 o budoucnosti společné zemědělské politiky po roce 2013 již položil základy trvale udržitelnému zemědělství,
 - E. vzhledem k tomu, že odvětví zemědělství potřebuje v souvislosti s jeho zvláštními výzvami cílená opatření, která zohlední také specifickou situaci v zemích EU-27, k níž došlo po rozšíření,
 - F. vzhledem k tomu, že Evropská unie musí mít i v budoucnosti k dispozici dostatek nástrojů, aby mohla činit preventivní opatření proti krizím trhu a zásobování a proti nestabilitě trhů a kolísání cen v odvětví zemědělství,
 - G. vzhledem k tomu, že začlenění všeobecných cílů do společné zemědělské politiky, zejména cílů ochrany spotřebitelů, životního prostředí, klimatu a zvířat a rovněž cíle území soudržnosti je třeba zásadně doporučit, zároveň to však nesmí ohrozit konkurenceschopnost evropských zemědělců,
 - H. vzhledem k tomu, že zemědělci jsou ve fázi rychlých změn zemědělských trhů a mnoha nových prioritních výzev (např. strategie EU 2020) nutně závislí na spolehlivosti, zejména pokud jde o finanční rámec, a že Evropský parlament již požadoval, aby byly částky vyčleněné na společnou zemědělskou politiku v rozpočtu na rok 2013 v dalším období finančního plánování alespoň zachovány,
 - I. vzhledem k tomu, že podíl výdajů na společnou zemědělskou politiku v rozpočtu Evropské unie se pravděpodobně sníží z téměř 75% v roce 1985 na 39,3% v roce 2013; vzhledem k tomu, že společná zemědělská politika – jedna z nejstarších politik EU a jedna z mála jejích politik prováděných v celém Společenství – obnáší méně než 0,5% HDP Evropské unie, zatímco veřejné výdaje představují zhruba 50% HDP,
 - J. vzhledem k tomu, že Evropský parlament se již mnohokrát vyslovil proti opětovnému znárodnění společné zemědělské politiky a rozšíření spolufinancování, které by mohly poškodit spravedlivou hospodářskou soutěž na vnitřním trhu Evropské unie, a proto se zasazuje za úplné financování přímých plateb z rozpočtu EU,
 - K. vzhledem k tomu, že je nutno zachovat dvoupilířovou strukturu společné zemědělské politiky,
 - L. vzhledem k tomu, že při poskytování přímých plateb nesmí docházet k žádnému rozdílnému zacházení se zemědělci na základě velikosti podniku a právní formy; nevylučuje však zavedení základního pojištění pro drobné zemědělce,
 - M. vzhledem k tomu, že je nutno přijmout účinná opatření, která zajistí spravedlivé a zasloužené rozdělování zisků potravinového řetězce,
 - N. vzhledem k tomu, že reálný příjem zemědělců na osobu v posledních dvou letech dramaticky poklesl a v důsledku průběžného snižování se již nachází na úrovni nižší, než na jaké byl téměř před 15 lety na počátku reformního procesu,
 - O. vzhledem k tomu, že celosvětové hospodářství stále pevněji srůstá a obchodní systémy jsou při tom přednostně stále více liberalizovány prostřednictvím mnohostranných ujednání (kolo jednání z Dohá) a vzhledem k tomu, že by měly být pro dovozy ze třetích zemí zpřísněny normy v oblasti životního prostředí, ochrany zvířat a rostlin a ochrany spotřebitelů, aby byly na úrovni Evropské unie, a měly by být zohledňovány minimální sociální normy,
 - P. vzhledem k tomu, že rozvoj venkova je důležitým nástrojem společné zemědělské politiky a že je třeba se v nových programech ještě výrazněji zaměřit na prioritní cíle rozvoje venkova a zemědělství (zaměstnanost, zemědělské životní prostředí, voda, změna klimatu, inovace a vzdělávání),
1. vítá sdělení Komise o reformě zemědělské politiky; požaduje však, aby byly do legislativních návrhů zařazeny následující zásady;
 2. odmítá oddělenou diskusi o celkovém rozpočtu prvního pilíře a jeho rozdělování mezi členské státy v období do roku 2020 a požaduje celkové posouzení vybavení prvního a druhého pilíře SZP;
 3. žádá, aby rozpočet EU pro zemědělství zůstal do příštího finančního období zachován alespoň ve výši rozpočtu pro zemědělství určený na rok 2013, zdůrazňuje, že se rozsah nových úkolů SZP zaměří rozhodně na finanční vybavení víceletého finančního

rámce;

4. požaduje, aby byla zachována koncepce udržitelného a konkurenceschopného zemědělství, v němž zůstává zachován zvláštní charakter jednotlivých odvětví a výrobních míst, s cílem zajistit obyvatelstvu dostatečné množství bezpečných a zdravých potravin za přiměřené ceny a rovněž dodávat suroviny výkonnému evropskému zpracovatelskému průmyslu; kromě toho požaduje, aby Evropská unie hrála důležitou úlohu v souvislosti s ustanoveními na ochranu zvířat a rostlin, která musí být uplatněna u všech dovozů ze třetích zemí (ochrana hranic kvality);
5. domnívá se, že je třeba již v základním návrhu o zaměření budoucí společné zemědělské politiky zakotvit zjednodušení a že je zapotřebí jednoznačných právních základů, které je nutné včas předložit a zajistit jejich jednotný výklad;

Přímé platby

6. poukazuje na to, poskytování oddělených přímých plateb přispívá k zajištění veřejných statků, které na trhu nejsou dostupné nebo jsou na něm dostupné pouze na nepřiměřeně vysoké ceny, podporuje stabilizaci příjmů zemědělců a chrání zemědělce před riziky nestability na trzích a kolísáním cen;
7. domnívá se proto, že poskytování přímých plateb je bezpodmínečně nutné i v budoucnosti, protože je to základní zabezpečení při nevyhnutelné tržní nestabilitě a náhrada za výkony, které nejsou na trhu dostatečně zaplacené vzhledem k velmi přísným evropským normám v oblasti životního prostředí, ochrany zvířat a sociálních norem;
8. požaduje také nadále silný a dobře vybavený první pilíř;
9. požaduje oprávněné rozdělení prostředků na první a druhý pilíř společné zemědělské politiky jak mezi členské státy, tak mezi zemědělce v rámci jednotlivých členských států; odmítá při rozdělování těchto prostředků mezi členské státy větší nesoulady; považuje zachování rozmanitosti zemědělství a jeho výrobních míst v Evropské unii za ústřední cíl, a proto podporuje zohlednění konkrétních rámcových podmínek v členských státech a odmítá jednotné plošné platby v celé EU;
10. podporuje režim jednotné platby pro zemědělské podniky, který způsobí určité přerozdělování v zájmu spravedlivého rozdělení prostředků na přímé platby v celé EU; navrhuje, aby každý členský stát dostal alespoň dvě třetiny průměrné úrovně přímých plateb v Evropské unii; podporuje co možno nejrychlejší provádění;
11. při poskytování přímých plateb jednotlivým podnikům doporučuje odklon od historických a individuálních referenčních hodnot a v příštím finančním období požaduje přechod k plošné regionální nebo vnitrostátní jednotné platbě v rámci oddělených plateb; přitom však uznává, že situace se v jednotlivých členských státech velmi liší, což si vyžaduje zvláštní opatření specifická pro konkrétní regiony;
12. zastává názor, že členské státy, které v současné době uplatňují zjednodušený režim jednotné platby na plochu, by měly být převedeny na režim jednotné platby pro zemědělský podnik s platebními nároky; požaduje, aby byla již na tento přechod poskytnuta podpora;
13. zdůrazňuje, že je třeba, aby mohly členské státy dobrovolně zavést dostatečné základní pojištění pro drobné zemědělce, jejichž podniky v těchto státech přispívají ke stabilizaci rozvoje venkova; požaduje, aby se tyto členské státy mohly na základě subsidiarity rozhodnout, jaký procentní podíl přímých plateb, který má být začleněn do nového podpůrného systému, dají k dispozici svým drobným zemědělcům; zdůrazňuje však, že to nesmí bránit nezbytné strukturální změně;
14. požaduje další zjednodušení režimu přímých plateb, například zjednodušená pravidla pro přenášení platebních nároků při neuplatnění, sloučení nejmenších platebních nároků, zjednodušení pravidel pro vnitrostátní rezervu a její větší zaměření na mladé zemědělce nebo snížení této rezervy v závislosti na přechodu k regionálně/vnitrostátní jednotné platbě na plochu, zrušení ručně psaného registru dobytka, účinný kontrolní systém bez administrativní zátěže pro oba pilíře a jednotné zavedení sankcí; zastává názor, že v souvislosti s předepsaným rozsahem kontrol by měly být pozitivně zohledněny prokazatelně dobře fungující správní systémy;
15. domnívá se, že oddělení plateb od produkce se osvědčilo z důvodu vyššího účinku příjmu a větší svobody rozhodování zemědělců i souvisejícího zjednodušení společné zemědělské politiky, a vyzývá Komisi, aby je v zásadě uplatnila i na prémii za krávy bez tržní produkce mléka a za ovce; uznává však, že v některých odvětvích a regionech, například v horských regionech, v nichž neexistují alternativy k poměrně náročnému chovu zvířat, hrozí značné znevýhodnění z hlediska hospodářství i životního prostředí, jež nelze uvést v soulad s cíli Smlouvy; proto uznává, že vázané premie na produkci by mohly být v úzce vymezeném rámci v zásadě přijatelné i v určitém období po roce 2013;
16. požaduje, aby – aniž by byly zpochybněny výsledky kontroly stavu SZP z roku 2008 – byly prostředky uvolněné podle článku 68 nařízení (ES) č. 73/2009 přednostně použity na opatření územní soudržnosti a posílení jednotlivých odvětví, zejména na opatření sloužící k restrukturalizaci a posílení klíčových zemědělských oblastí (např. mléko, ovce, krávy bez tržní produkce mléka) a plošná opatření na ochranu životního prostředí (např. ekologické zemědělství), která dosud nebyla zahrnuta do druhého pilíře; domnívá se, že prostředky vyčleněné na článek 68 by v případě, že výsledky hodnocení dopadu budou dle očekávání, mohly pokrýt až 10 % přímých plateb;
17. konstatuje, že zemědělské podniky v Evropské unii mají z historických důvodů velice rozmanitou strukturu, pokud jde o jejich velikost, způsob práce a právní formu; uvědomuje si, že se přímé platby vyvíjejí a přesouvají se od uspořádání podle historických údajů směrem k plošným platbám a že veřejné statky jsou zajišťovány nezávisle na velikosti podniku; proto odmítá opatření, která by diskriminovala jednotlivé formy podniků;
18. vyzývá Komisi, aby do 30. června 2011 předložila zprávu, v níž bude rozsáhle vysvětleno, jak lze dlouhodobě zajistit chov hospodářských zvířat v Evropě s ohledem na multifunkčnost a regionální aspekty (horské oblasti, severské regiony, oblasti s vnější okrajovou polohou aj.); zpráva má odpovědět také na otázku, jak lze pomocí oddělených nepřímých podpor, např. premií za extenzivní louky či pastviny, účinněji a cíleněji uskutečňovat cíle společné zemědělské politiky;
19. domnívá se, že přímé platby by měly být vypláceny výhradně aktivním zemědělcům; zároveň si uvědomuje, že v rámci režimu oddělených přímých plateb by měl přímé platby obdržet každý majitel podniku, který využívá zemědělské plochy k produkci nebo o ně pečuje, a tím zachovává jejich dobrý zemědělský a ekologický stav; žádá proto Komisi, aby vypracovala definici aktivního zemědělce, kterou by mohly členské státy bez dalších správních nákladů používat, přičemž je třeba zajistit, aby byly tradiční zemědělské činnosti (hlavní i vedlejší činnost a činnost na přivýdělek) považovány za aktivní zemědělské činnosti;

Ochrana zdrojů a prvky politiky životního prostředí

20. domnívá se, že k udržitelnému zemědělství patří lepší ochrana zdrojů, a to prostřednictvím zvláštní podpory opatření politiky životního prostředí, jež překračují požadavky podmíněnosti splňované již řadou opatření na ochranu životního prostředí a která jsou zaměřena na víceleté použití, takže s nimi lze dosáhnout větších výhod pro životní prostředí;
21. zastává názor, že lepší ochrana zdrojů by měla být přímo propojena s poskytováním přímých plateb, aby bylo dosaženo co největšího uplatňování těchto cílů v oblasti životního prostředí, aniž by bylo nutné zavádět do prvního pilíře nové administrativní výdaje na životní prostředí; domnívá se, že paušální náhrada příjmů, jaká je plánována v modelu doplňkových plateb v rámci prvního pilíře, sama o sobě nestačí k zabezpečení lepší plošné ochrany zdrojů; spíše musí být pokryty i náklady a ztráty příjmů;
22. domnívá se proto, že případných výhod pro životní prostředí mohou členské státy lépe a cíleněji dosáhnout prostřednictvím opatření druhého pilíře, které se v ideálním případě zakládají na stávajících agroenvironmentálních opatření nebo doplňují ta opatření, která zohledňují klimatické a geografické rozdíly členských států, poukazuje na to, že by měly být vytvářeny programy ochrany zdrojů prostřednictvím prioritního seznamu plošných opatření druhého pilíře pokrývajících základní požadavky zejména v oblasti klimatu, životního prostředí a inovací (příloha I), které by ze 100 % financovala Evropská unie; ekologizaci přímých plateb v prvním pilíři spatřuje v tom, že se každý příjemce přímých plateb v Evropské unii musí provádět alespoň dva plošné programy ochrany zdrojů, aby mohl obdržet jednotnou platbu; poukazuje na to, že administrativní zátěž pro tato opatření může být minimalizována tak, že se budou odvíjet od systému stávajících agroenvironmentálních programů, čímž se zamezí provádění dvojích kontrol a dodatečných postupů při posuzování žádostí a správních postupů;
23. požaduje, aby prostředky určené pro ekologizaci byly vyhrazeny pouze pro příjemce přímých plateb a byly vypláceny pouze v rámci ekologizace
24. domnívá se, že tento model podstatně přispívá ke zjednodušení režimu přímých plateb a k dosažení nových závazných cílů v oblasti životního prostředí; poukazuje na to, že tento model nevyžaduje posílení stávající míry kontrol a kontrolních kapacit, neboť lze využít kontroly stávající, a že kontroly v druhém pilíři je možné spojit se základním i nastavbovým programem; rovněž se domnívá, že není třeba zavádět ani nové platební systémy či nové mechanismy sankcí;
25. uvědomuje si, že k zaplacení těchto prvků politiky životního prostředí by měly být použity prostředky z prvního pilíře (tak jako v případě modelu doplňkových plateb); zároveň zastává ten názor, že členské státy s přímými platbami pod průměrem EU mají mít možnost zvolit si buďto zaplacení prostřednictvím částečného financování z 1. pilíře, nebo plného financování prostřednictvím 2. pilíře; poukazuje na to, že členské státy musí sdělit Komisi svá rozhodnutí o způsobu financování do 31. června 2013; poukazuje na to, že by měly být zhodnoceny prostředky z modulací jednotlivých členských států;
26. podporuje poskytování náhrady za přírodní znevýhodnění ve druhém pilíři a odmítá doplňkovou platbu v prvním pilíři z důvodu dodatečné administrativní zátěže;

Dodržování ostatních závazků (podmíněnost) a zjednodušení

27. domnívá se, že vyplácení přímých plateb bez dodržování ostatních závazků (podmíněnost) již nelze ospravedlnit, a proto je třeba systém podmíněnosti uplatňovat na všechny příjemce přímých plateb¹;
28. vzhledem k většímu zaměření přímých plateb na ochranu zdrojů a opatření na ochranu klimatu požaduje značné omezení oblasti působnosti podmíněnosti; vyzývá Komisi, aby učinila podstatné pokroky při zjednodušování a sjednocování kontrolních předpisů;
29. domnívá se, že by se podmíněnost měla omezit na kontrolu základních a uznávaných norem a takových standardů, které jsou v úzkém vztahu k odvětví zemědělství a lze je systematicky kontrolovat;
30. požaduje, aby bylo skoncováno s nepřiměřeným zatížením v oblasti chovu hospodářských zvířat v důsledku podmíněnosti, a zejména požaduje kritický přezkum norem v oblasti hygieny a označování zvířat;
31. mohl by souhlasit s umírněným přizpůsobením požadavků na zachování dobrého zemědělského a ekologického stavu změněným podmínkám životního prostředí a produkce (změna klimatu, biomasa), jestliže se zajistí srovnatelné provádění těchto nových požadavků v rámci celé Evropy;

Tržní nástroje a záchranná síť

32. domnívá se, že je třeba zachovat všeobecnou orientaci společné zemědělské politiky na trh a rovněž celkovou strukturu nástrojů pro řízení trhu;
33. domnívá se, že je třeba dále sledovat přístup vycházející z kontroly stavu, protože se stávající tržní nástroje osvědčily i jako bezpečnostní síť; zastává názor, že by tato opatření související s trhem a zejména intervence by měly být využívány pouze jako bezpečnostní síť v případě krizí cen a případných narušení trhu;
34. domnívá se, že vzhledem k očekávaným rizikům pro životní prostředí a klima, nebezpečím epidemií a také velkým výkyvům cen na zemědělských trzích je nezbytně nutné učinit další preventivní opatření, zejména zaměřené na jednotlivé podniky;
35. poukazuje na to, že tržně orientovaná produkce, vhodný osevňovací postup a přímé platby tvoří základ každého zabezpečení proti

rizikům a že zodpovědnost za přiměřená preventivní opatření mají v zásadě zemědělci; v této souvislosti podporuje členské státy v tom, aby daly zemědělcům k dispozici vnitrostátní nástroje na prevenci;

36. domnívá se, že víceúrovňová bezpečnostní síť sestávající ze soukromého skladování, veřejné intervence, nástrojů pro případ narušení trhu a nouzového ustanovení přinese největší možný prospěch; požaduje, aby bylo v případě dočasného narušení trhu v určitých odvětvích povoleno soukromé skladování a veřejná intervence; kromě toho požaduje pevné zakotvení nástroje pro případ narušení trhu a nouzového ustanovení tak, aby se vztahovaly na všechna odvětví a Komise tak mohla během krize za určitých podmínek dočasně jednat nad rámec stávajících nástrojů;
37. domnívá se, že použití popsaných nástrojů by mělo být aktivováno výhradně na základě politického posouzení ze strany zákonodárce Evropské unie;
38. domnívá se, že vzhledem k naprosto odlišným podmínkám v jednotlivých odvětvích je třeba dávat přednost různým odvětvovým řešením před horizontálními přístupy;
39. dále podporuje návrh Komise snížit intervenční úroveň v oblasti trhu s plodinami na nulu a pouze pro pšenici případně zachovat možnost snížené intervenční úrovně;
40. domnívá se, že vzhledem ke vzrůstajícím rizikům by měly být vybudovány soukromohospodářské preventivní systémy, jako je pojištění více rizik; uvědomuje si, že to je obtížné uskutečnit bez veřejné účasti (EU a členských států) na financování; podporuje stanovení rámcových podmínek pro celou Evropskou unii v souladu s rámcovými podmínkami WTO, aby bylo zajištěno, že nedojde z narušení hospodářské soutěže mezi členskými státy; odmítá však zavedení pojišťovacího režimu pro celou Evropskou unii;
41. spíše se domnívá, že podpora těchto opatření by měla být pro členské státy dobrovolná v prvním pilíři (dnes článek 69) v rámci stávajících prostředků na finanční plánování příslušného členského státu a členské státy by měly mít možnost podle vnitrostátních a regionálních potřeb použít nejprve až 2 % přímých plateb na opatření v oblasti řízení rizik, stabilizace a prevence; zastává názor, že v odůvodněných případech mohou členské státy poskytnout další prostředky z vnitrostátních fondů;
42. žádá Komisi, aby prověřila, do jaké míry lze rozšířit výrobní organizace či odvětvová sdružení na všechny kategorie výrobků a do jaké míry je lze zapojit do systémů prevence rizik;
43. domnívá se proto, že Komise musí vytvořit společná pravidla pro podporu systémů řízení rizik členskými státy, aby se co nejvíce zamezily dopadům narušující hospodářskou soutěž a obchod, a to případně vytvořením pravidel na úrovni Společenství v rámci jednotné organizace trhu; požaduje také, aby Komise oznámila veškerá opatření k zavedení řízení rizik a s legislativním návrhem předložila příslušné posouzení dopadů;
44. uznává, že se nabízí, aby Evropská unie v rámci jednání WTO zrušila vývozní náhrady, ale za předpokladu, že i vývozní podpory ostatních obchodních partnerů (zejména USA, Kanady, Austrálie, Nového Zélandu) budou poskytovány v souladu s pravidly WTO; žádá, aby i Evropská unie pracovala na systému vývozních úvěrů, který bude v souladu s pravidly WTO;
45. doporučuje prodloužit reformu trhu s cukrem z roku 2006 ve stávající podobě do roku 2020, aby byl na následující období vytvořen systém bez kvót;
46. vyzývá Komisi, aby prověřila, zda by vzhledem k očekávanému vývoji trhu mělo být zachováno stávající ukončení zákazu výsadby v odvětví vinařství;
47. poukazuje na to, že je třeba bojovat proti spekulacím se zemědělskými surovinami; podporuje celosvětový systém hlášení zemědělských zásob, poukazuje na to, že je třeba uvažovat o skladování zásob důležitých zemědělských surovin;

Rozvoj venkova

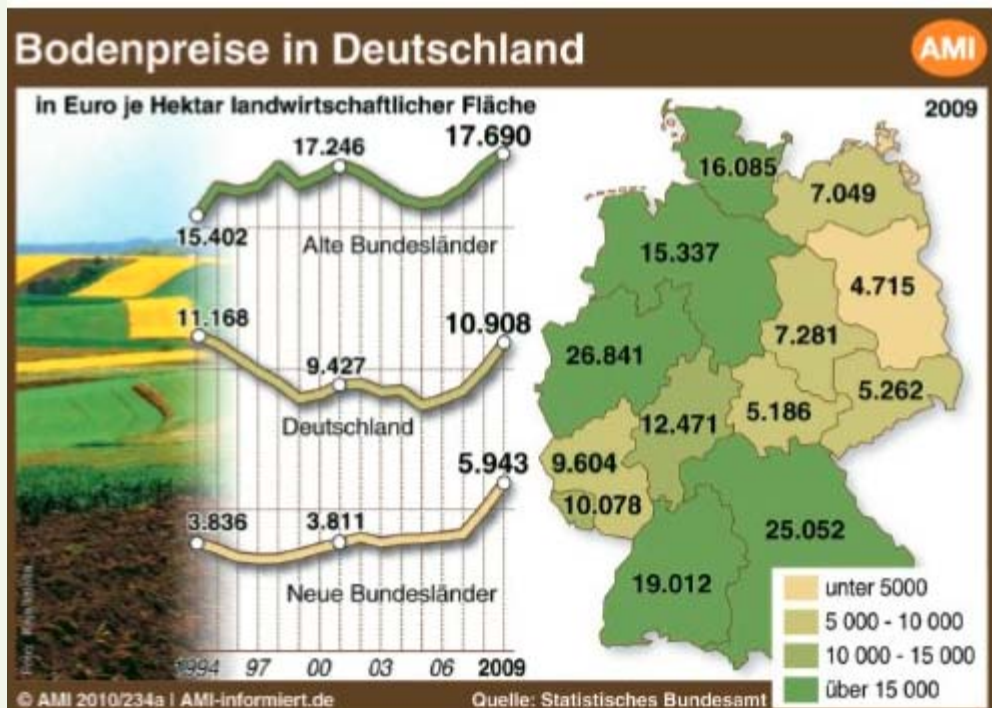
48. je si vědom významu druhého pilíře pro zlepšování stavu životního prostředí, modernizaci a zdokonalování struktury, ale i k dosažení politických cílů, které by měly přinést prospěch také zemědělcům; proto požaduje, aby byla opatření ve druhém pilíři utvářena cíleněji a bylo tak možné zvýšit účinek opatření v oblasti růstu, zaměstnanosti, klimatu i opatření ve prospěch venkova; zvláštní pozornost by se při tom měla věnovat rovněž podpoře mladých zemědělců;
49. doporučuje tedy zavedení cílenějších opatření určených členskými státy ve druhém pilíři v zájmu uskutečnění prioritních cílů EU (strategie 2020), poukazuje na to, že tato opatření slouží vedle základních programů ekologizace k přímým platbám v rámci prvního pilíře a že by měla platit snížená vnitrostátní míra spolufinancování vždy ve výši 25 %;
50. v této souvislosti se vyslovuje pro zachování vyrovnávacího příspěvku pro znevýhodněné oblasti ve druhém pilíři; domnívá se, že je třeba prověřit, jaká míra spolufinancování se jeví jako přiměřená; vyzývá Komisi, aby zachovala současná kritéria pro vymezení znevýhodněných oblastí;
51. zároveň však zdůrazňuje, že venkovské struktury v členských státech jsou velmi rozdílné, a proto potřebují rozdílná opatření; požaduje tedy, aby mohly členské státy jednat pružně a přijímat dobrovolná opatření, jejichž míra spolufinancování by se měla řídit podle aktuálně platných sazeb;
52. doporučuje, aby mohly členské státy u opatření, která pro ně mají zvláštní význam, dobrovolně navýšit vnitrostátní financování ve druhém pilíři o 25 % (doplňkové platby);
53. požaduje, aby při rozdělování prostředků ve druhém pilíři nedocházelo k nenadálým změnám, protože členské státy potřebují mít jistotu při plánování a plynulý příjem finančních prostředků;
54. doporučuje, aby vnitrostátní spolufinancování nemuselo pocházet bezpodmínečně z veřejných prostředků; domnívá se, že z veřejných prostředků by mělo plynout alespoň deset procentních bodů každého vnitrostátního spolufinancování; 55. požaduje zjednodušení pravidel pro podmíněnost ve druhém pilíři a jejich přezkum, požaduje za nezbytné zjednodušení stávajících systémů ukazatelů a je kritický vůči zavedení kvantitativních cílů;
56. vítá větší koordinaci mezi fondy Evropské unie na úrovni EU; podporuje však zachování fondů jakožto politicky nezávislých nástrojů;

Ostatní

57. poukazuje na to, že v souvislosti s vnitrostátním daňovým právem musí zemědělské podniky jednat tak, aby rovnoměrněji rozdělily daňové zatížení na jednotlivé roky;
58. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

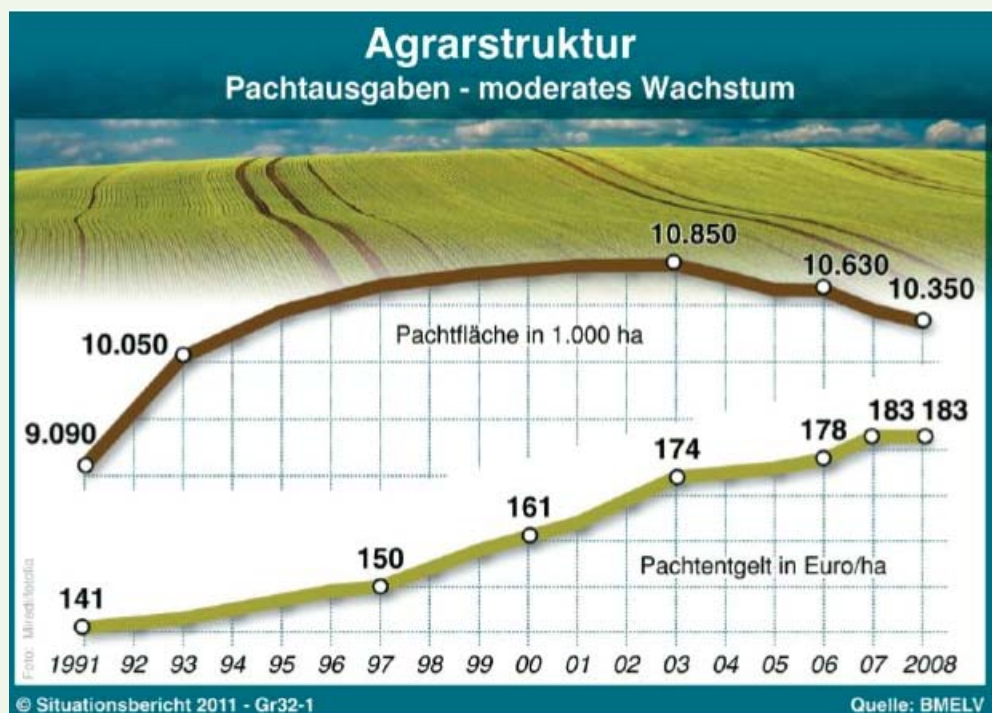
Přímé platby nejsou příčinou růstu cen nájmu u zemědělské půdy

Níže Vám přinášíme výstup z letošní Situační zprávy německého Spolkového ministerstva pro výživu, zemědělství a na ochranu spotřebitele (Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz)

ku prodáno pouze 0,7%, resp. 0,9% celkové výměry zemědělsky využívané půdy.

Zemědělské nájmy podléhají mnoha vlivům

Asi 62% zemědělské půdy v německém zemědělství je pronajato a tento podíl stále roste. U cen nájmu a prodeju zemědělské půdy je rozhodující rentabilita využití půdy. Toto mohou ovlivňovat nejrozličnější zemědělské a nezemědělské vlivy (např. dotace výroby bioplynu), které se mohou navzájem překrývat nebo kumulovat. Výsledkem mohou být velké regionální rozdíly v cenách zemědělských nájmu. Poměrně velká poptávka po nájmu pozemků je v současnosti například v severozápadním a jihovýchodním Německu.

Ovlivňují platby na farmu úroveň nájmu?

Vedlejší efekty přímých plateb EU oddělených od produkce (jednotné platby na farmu) měly dosud celkově na straně pronajímatelů menší význam. V roce 2008 zaplatili zemědělci vlastníkům půdy na nájmem téměř 1,9 miliardy eur, což bylo jen 0,5 miliardy eur více než před zavedením přímých plateb v EU v roce 1992. Také z faktu, že přímé platby (5,7 miliard eur) podstatně převyšují placené nájmné (1,9 miliard eur) je zřejmé, že nemůže být řeč o obecném vlivu přímých plateb na nájmné, uvádí zpráva. Aktuální růst cen pronájmu, jsou převážně výsledkem jiných faktorů v soutěži o stále menší plochy, které jsou k dispozici pro nájem.

V roce 2009 vzrostla cena zemědělské půdy o 10% na průměrných 11.000 Eur/ha. V západním Německu stál jeden hektar téměř 18.000 €, ve východním Německu téměř 6.000 €. Nárůst cen oproti předchozímu roku byl ale na Západě nižší: činil pouze 5 procent, zatímco na východě 20%. To vše uvádí uvedená situační zpráva.

Cenové rozdíly u zemědělské půdy jsou značné, a to v závislosti na kvalitě půdy, využití, nebo regionu. Za relativně vysokou úroveň cen v Bavorsku (zejména

Horní a Dolní Bavorsko) a Severním Porýní-Vestfálsku (zejména kraje Düsseldorf a Munster) je také silná poptávka po stavebních pozemcích.

Celkově zemědělci v Německu v roce 2009 prodali asi 115.000 hektarů zemědělské půdy, z toho 47.000 hektarů v západním Německu a 67.000 hektarů ve východním Německu. V tom nejsou zahrnuty pozemky vyvlastněné ze zákona, které obnášely dalších 41 000 ha. Celkově bylo tedy v roce 2009 v Němec-

Bioplynové stanice v Německu - prudký nárůst cen za pronájem zemědělské půdy

V nových spolkových zemích Německa došlo díky boomu bioplynových stanic ke ztrojnásobení ceny pronajímané zemědělské půdy.

Ceny pronájmu zemědělské půdy ve východním Německu se v průběhu uplynulých let ztrojnásobily, jak vyplývá z reportáže Report München.

Boom velkých bioplynových zařízení ohrožuje existenci farem rodinného typu. Velcí investoři si zajistili rozsáhlé plochy orné půdy aby získali dostatek kukuřice pro lukrativní bioinženýrskou výrobu, uvedl politický magazín ARD report München s odvoláním na studii Celosvětového fondu pro přírodu (WWF). V průběhu posledních tří let došlo na východě Německa téměř ke ztrojnásobení ceny za pronájem půdy. Okolo 60 procent německých zemědělců je závislých na nedostatečných plochách zemědělské půdy k pronájmu a obává se proto o svoji budoucnost.

Podle WWF je možné pěstováním biomasy

subvencované prostřednictvím elektrické energie dosáhnout rekordního ročního zisku okolo 3000 € na hektar, což je v průměru téměř desetkrát tolik, kolik dotací obvykle dostávají zemědělci z EU. Podle Tanji Draeger de Teran z WWF by současná podoba zákona o obnovitelných energiích mohla mít v budoucnu enormní důsledky nejenom pro životní prostředí a přírodu, ale především také pro zemědělskou strukturu a obraz krajiny. Ilse Aigner varuje před vyššími cenami energií

Německá ministryně zemědělství Ilse Aigner chce proti narůstající konkurenci mezi produkcí potravin a energetických plodin bojovat omezením podpory výroby bioplynu. V uplynulém týdnu také varovala před vysokými cenami energií. Cenová spirála by neměla být dále roztáčena pod-

porami obnovitelných energií. Proto bude potřeba výši podpor přezkoumat.

Studie: Pachtpreise im Osten durch Biogasboom verdreifacht

[2011-02-22], www.agrarheute.com

Zdroj: ÚZEI, 24.02.2011

Svaz marginálních oblastí

Horní Police čp. 1, 471 06 Česká Lípa, tel/fax: 487 861 368
předseda Ing. Milan Boleslav

Internet: www.lfa.cz, email: lfa@lfa.cz